VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta - Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa (VNS 3/2020 vp)

Valtioneuvoston kanslian lausunto

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kokous 8.12.2020

Sami Pirkkala
Johtava asiantuntija, valtioneuvoston kanslia

Johdanto

- VNK vastaa Agenda2030:n toimeenpanon valmistelusta ja toteutuksen koordinoinnista valtioneuvostossa.
- Suomen kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristötehtäviä hoidetaan VNK:sta, pääsihteerinä Annika Lindblom (YM). Tämä lausunto täydentää pääsihteeri Lindblomin valiokuntien yhteiskuulemiseen 2.12. toimittamaa lausuntoa.
- Lausunnon fokus toimeenpanon politiikkaperiaatteissa (selonteon luku 4)

Kestävän kehityksen politiikkaperiaatteet

- Kestävän kehityksen työtä Suomessa ohjaavat kestävän kehityksen toimikunnan ja hallituksen omaksumat periaatteet:
- Pitkäjänteisyys ja muutosvoimaisuus
- Johdonmukaisuus ja globaali kumppanuus
- Omistajuus ja osallisuus

Johdonmukainen politiikka

- Selonteossa toimenpiteitä esitellään SDG-tavoitteittain, koska halutaan antaa kokonaiskuva siitä mitä hallitus kunkin tavoitteen osalta tekee. Hallitusohjelmassa samoja toimenpiteitä on ryhmitelty ilmiöittäin.
- Agenda2030:n onnistuneen toimeenpanon kannalta oleellista on tunnistaa tavoitteiden toteuttamiseksi suunniteltujen toimien välisiä ristiriitoja ja ratkaista niitä. Myös synergioiden tunnistaminen on tärkeää.
- Hallitusohjelman strategisten kokonaisuuksien koordinoidun toimeenpanon edistämiseksi perustetut poikkihallinnolliset ministerityöryhmät vahvistavat politiikkajohdonmukaisuutta.
- Eduskunnalla on merkittävä rooli ristiriitojen ja synergioiden tunnistamisessa. Selonteon käsittely laajasti eri valiokunnissa ja valiokuntien lausunnot tukevat keskeisten johdonmukaisuus-haasteiden tunnistamista.
- Oleellista on myös johdonmukaisuus Suomessa tehtävän työn ja Suomen globaalivastuun toteuttamisen välillä.

Pitkäjänteinen päätöksenteko

- Agenda2030 tavoitteiden saavuttaminen vaatii pitkäjänteistä ja syvällistä järjestelmätason yhteiskunnallista muutosta.
- Tavoitteiden saavuttamiseksi on oleellista tunnistaa ne keskeiset murrosalueet, joilla muutoksia pitää seuraavan kymmenen vuoden aikana saavuttaa.
- Kestävän kehityksen toimikunnan piirissä valmistellaan vuoden 2021 aikana kansallista Agenda2030 tiekarttaa, jossa keskitytään näiden murrospolkujen ja niihin liittyvien toimien määrittelyyn.
- Eduskunnalla on merkittävä rooli politiikan ylivaalikautisuuden ja pitkäjänteisyyden varmistamisessa mm. selonteosta laadittavan mietinnön ja sen vuosittaisen seurannan kautta.

Koko yhteiskunnan osallistuminen

- Päävastuu Agenda2030:n tavoitteiden saavuttamisesta on hallituksella, ja selonteko kuvaa toimet joiden kautta hallitus edistää tavoitteiden saavuttamista.
- Onnistuminen edellyttää koko yhteiskunnan osallistumista, ja käytännön työ kestävän kehityksen edistämiseksi tapahtuukin suurelta osin kaupungeissa ja kunnissa, yrityksissä, järjestöjen toimesta, oppilaitosten sekä työpaikkojen ja kotien arjessa.
- Kestävän kehityksen toimikunta on keskeinen väline suomalaisen yhteiskunnan osallistamiselle kestävän kehityksen työhön.

Kiitos

Sami Pirkkala
Johtava asiantuntija
Valtioneuvoston kanslia

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI